

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

Typografie

3. Dělení slov v sazbě do bloku

www.isspolygr.cz

Vytvořila:
Ivana Michálková
Vytvořeno dne: 14. 9. 2012

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

Typografie

DUM číslo: 3
Název: Dělení slov v sazbě do bloku

Strana: 1/6

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	1. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISŠP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Autor	Ivana Michálková
Tématická oblast	Typografie
Název DUM	Dělení slov v sazbě do odstavců
Pořadové číslo DUM	3
Kód DUM	VY_32_INOVACE_03_OV_MI
Datum vytvoření	14. 9. 2012
Anotace	Dokument obsahuje vysvětlení, jak se správně dělí slova v sazbě do bloku

Pokud není uvedeno jinak, je uvedený materiál z vlastních zdrojů autora.

Správného vyplnění řádků při sazbě do bloku dosáhneme pouze při použití dělení slov. Dělení vždy narušuje pravé zarovnání odstavce. Proto můžeme dělit pouze **tříkrát pod sebou**. Do počtu dělení se započítávají i interpunkční znaménka na konci řádků a východové řádky. Toto pravidlo nemusíme dodržovat v úzké sazbě do 30 liter, kdy je dovoleno každé správné pravopisné dělení. Slova se dělí podle pravopisných pravidel a podle estetických zásad.

Dělení dvouslabičných slov

Dvouslabičná slova je možné dělit pouze v případech, že první část slova má více než jedno písmeno a druhá část slova, která se převádí na následující řádek, alespoň tři písmena. Za písmeno se počítá i interpunkční znaménko za slovem.

Dělení víceslabičných slov

Víceslabičná slova dělíme podle slabik se zřetelem na stavbu slova podle schématu: předpona – základ – slabičná přípona.

Pokud je uprostřed slova skupina souhlásek, dělíme tak, že jednu souhlásku ponecháme na konci prvního řádku a ostatní převádíme na následující řádek.

Dělení složených slov

Přednost dáváme dělení v místě spojení.

Pokud jsou složené výrazy se spojovníkem, musíme spojovník opakovat i na novém řádku.

Nesprávné dělení:

ži-to napro-ti a-le o-kolo

Správné dělení:

ži-to, na-proti oko-lo?

roz-hraní po-drobit měst-ský

ses-tra

Nesprávně ze-měkoule

Správně země-koule

... slovník česko-
-německý ...

Kdy se slova dělit nesmí

- Pokud by na konci řádky zůstalo jedno písmeno.
- Pokud by na následující řádek byla přenesena pouze dvě písmena.
- Pokud by rozdělením slova vzniklo slovo nevhodného významu nebo vulgarismus.
- Nedělí se mezi dvojhlásky.
- Nedělí se zkratky.
- Dále se nesmí dělit do dvou řádků titul a jméno.
- Dále se nesmí dělit do dvou řádků zkrácené jméno a příjmení.
- Nedělí se datum vysázený číslicemi. Přípustné je dělit den s měsícem, který je vyjádřen slovně, od letopočtu.
- Nedělí se spojení slov nebo zkratk a číslic. Není-li vyhnutí, vyjadřuje se měrná jednotka na začátku druhé řádky slovně. Pokud je název před číslem, je možné ho ponechat na konci řádku pouze v případě, že číselný údaj je alespoň dvoumístný.

a-nabáze o-pice

čís-lo

spisova-tele ná-držka

pa-uza a-uto

t.-r.

MUDr.-Novák

J.-Novák

30. 8. - 2012

30.-srpna 2012

10-000 lidí 10 000-lidí

100-km 100-kilometrů

Kontrolní otázky:

1. Kolikrát můžeme dělit pod sebou?
2. Dělení dvouslabičných, víceslabičných a složených slov.
3. Kdy se nesmí dělit?

Zdroje:

Ing. POP Pavel, FLÉGER Jindřich, POP Vladimír. Sazba1: Ruční sazba. Vydání druhé. Praha: SPN, 1989. 185 stran.
ISBN 85-30-44/2.

KAPLANOVÁ Marie a kolektiv. Moderní polygrafie. Vydání druhé. Praha 2: Svaz polygrafických podnikatelů, 2010. 391 stran.
ISBN 978-80-254-4230-2.

BERAN Vladimír a kolektiv. Aktualizovaný typografický manuál. Vydání páté. Praha: font, 2007. 120 stran.